

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

15. Definitionis dignitas & variæ appellationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

exculta sunt. Sed ut segetes fecunda, & vberes, non solum fruges, verum herbas etiam effundunt inimicissimas frugibus, sic interdum ex illis locis, aut leuia quaedam, aut a causis aliena, aut non vtilia gignuntur, quorum ab oratoris iudicio delectus magnus adhibebitur; Quoniam modo ille in bonis habebit, & habitabit suis. Nunc de singulis in specie dicendum est.

Definitionis dignitas & varia appellationes.

CAPVT XV.

Operis vmbra, orationem dixisse fertur Democritus, quod delineatio quaedam rerum fiat beneficio verborum. Est id quidem in ceteris, sed maxime in definitione conspiciendum, quae non modò vmbra est, sed viua rei, quae describit, imago, atque ideo χαρακτωρισμὸς à veteribus nominata est. Fuit certe illud Paulinae pictoris, & Glycerae coronariae iucundissimum certamen, cum haec innumeros flores summa varietate distinctos proponeret: Ille verò eorundem formas, & colores exprimere, ac diuersos veluti luxuriantis naturae ludae artis beneficio consequi niteretur. Sed nec minor definitionis splendor, aut dignitas, quae res tot, & tantas, quas huius caeli ambitu, diuina mens complexa est, paucissimis quibusdam verbis depingere, atque illustrare conatur. Ex quo si tanta statuarum artis magnitudo, quae (vt ait Cassiodorus) primum à Thufcis profecta mentibus, & inuentis, ita creuit apud posteros, vt parem populum Romae daret, quem ipsa rerum parens natura procrearat.

Definitio imago & characterisimus appellatur.

Nō minima laus profectò definitionis quae hanc rerum vniuersitatem, tot accuratis descriptionibus, quasi statuis, & imaginibus amplexa est. Haec de prima definitionis appellatione.

Eadem terminos.

Secundò à Graecis dicitur ὄρος, quasi terminus, aut lapis terminalis, ex quo definitio quoque à Latinis nuncupata est. Magnum profectò nomen, & definitionis dignitatem satis indicat. Sacros enim fuisse apud veteres lapides terminales scimus, non alia de causa, quàm quod agrum ab agro discriminantes, contentionum omnium materiam succiderent, ex quo occipit Ouidius in Terminum,

Tu populos, vrbesque, & regna ingenia sinis, Omnia erit sine te litigiosus ager.

Sed quod magis mireris, ita religiosi fuere Terminorum lapides, vt si quando quis in religio nita Arabia lapidibus proiectis stratus ager inueniretur, ominusus idem, & cultura inhabilis iudicaretur, ne forte lapis aliquis vnus ex terminalibus violaretur ab inscijs. Quamobrem plerique inuidia moti eiusmodi lapides in agris vicinorum proiebant, quò illis postea extr. criminibus cum graui detrimento cessaret ager.

Hoc crimen ομοκτισμὸν nominabant, vt ex Vlpiano liquet. Sunt quaedam, inquit, quae mote prouinciarum, coercionem solent admittere, vt puta in prouincia Arabia ομοκτισμὸν crimen appellant: Cuius rei admissum tale est: Plerique inimicorum solent praedium inimici ομοκτιζέειν, id est, lapides ponere, in iudicio futuros, quod si quis eum agrum coluisset, malo letho periturus esset in insidijs eorum, qui scopulos posuissent. Quae res tantum timorem habet, vt ne agrum accedere audeat, crudelitatem timens eorum, qui scopelismum fecerunt. Haec rem Praesides exequi solent grauius, vsque ad penam capitis, quia & ipsa res mortem comminatur.

Haec terminorum Religio. Quanta igitur Definitionis dignitas, quae ὄρος, Terminus, nominatur, & longè aliter, quàm de pacti agrorum limites, res totius vniuersi distinguit, omnemque tollit permissionem. Anastasius Synaita in ἐπιτομῇ cap. 1. definitiones ὄρους appellari censet, quasi ὄρασις ἢ ὄρθαλμὸς παραμάτων ὑπαρχοντας, quod sint rerum visum & oculi.

Tertiò à Platone in Theaeteto cum Sole Definitio comparatur, quod non secus, ac clarissimum solis compendiosus humanae imbecillitatis tenebras discutiat, & magnum ad capessendas disciplinas conferat adiumentum.

De Definitione simplici, & Logica.

CAPVT XVI.

Et si definitionibus Logicis parcius vtuntur Oratores, qui non sicco illo, sed fuso quodam, & ad ipsi dicendi genere delectantur.